

BESKYDY

Radim J. Vašut

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Západní Beskydy

- **Moravskoslezské Beskydy** (Lysá hora, 1323 m)
- **Vsetínské vrchy** (Vysoká, 1024 m)
- **Javorníky** (Velký Javorník, 1072 m; M. Javorník, 1019 m)
- **Slezské Beskydy** (Velká Čantoryje, 995 m)
- **Veřovické vrchy** (Velký Javorník, 918 m)
- **Hostýnské vrchy** (Kelčský Javorník, 865 m)

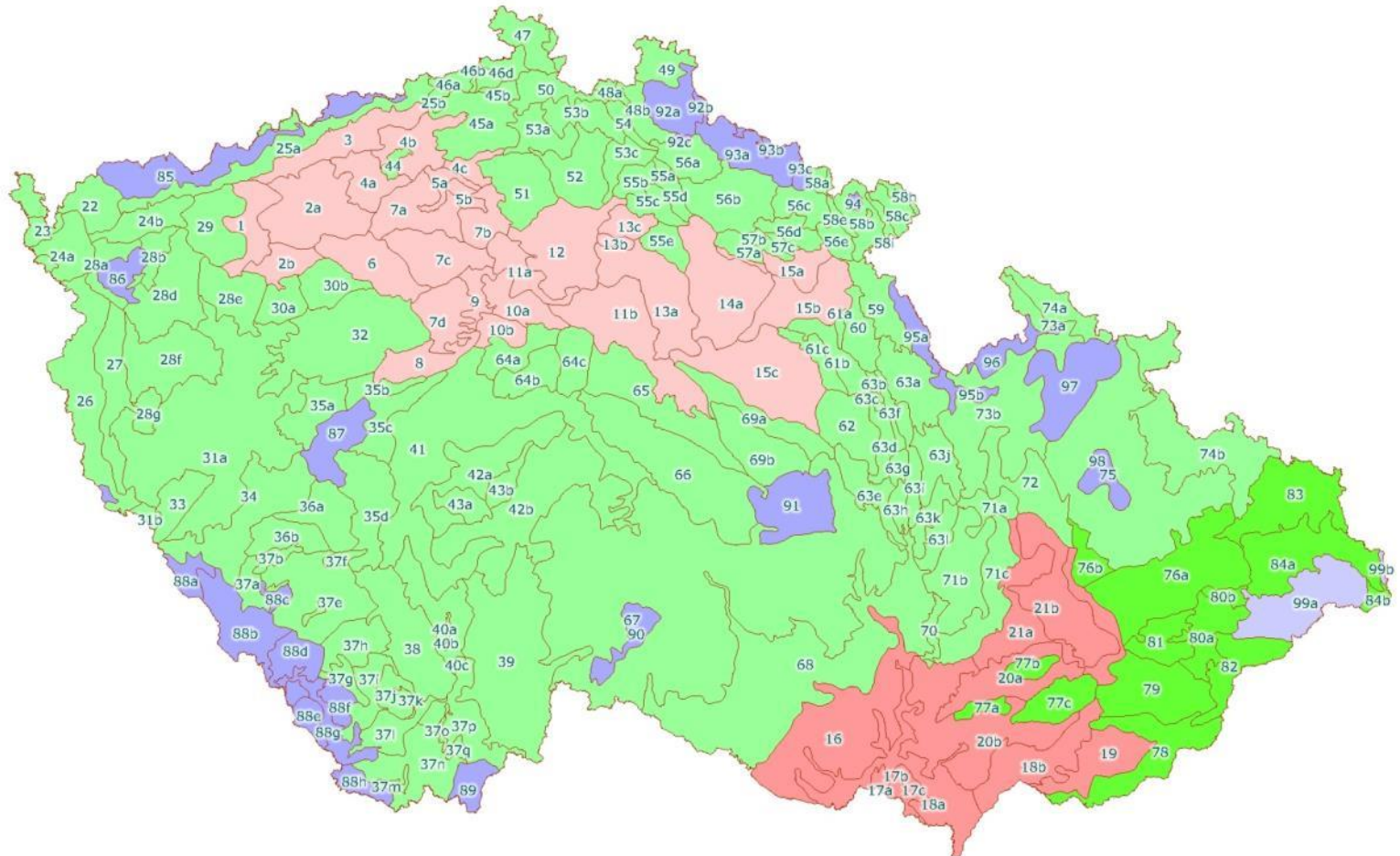

Google

Fytogeografie

- 99a. Radhošťské Beskydy
- 99b. Slezské Beskydy
- 92. Javorníky
- 80a. Vsetínská kotlina
- 80b. Veřovické vrchy
- 84a. Beskydské podhůří
- 84. Jablunkovské Mezihoří
- 81. Hostýnské vrchy

Fytogeografie

ChKO Beskydy

- 1973
- 1160 km²
- 7 NPR, 26 PR, 24 PP (+ NPR Čantoria, NPP Skal. Morávka)
- Pralesovité formace, karpatská fauna a flóra, unikátní krajinný ráz

Moravskoslezský
kraj

Rožnov
pod Radhoštěm

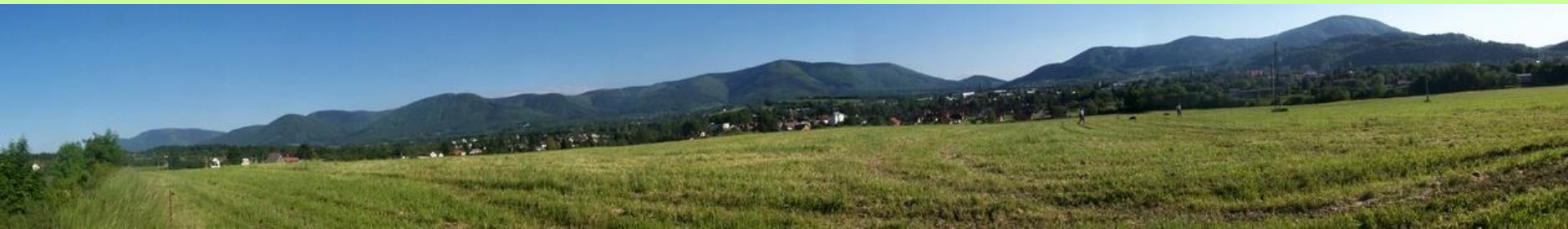
Zlínský
kraj

0 5 10 km

- památný strom
- národní přírodní rezervace nebo
národní přírodní památka
- přírodní rezervace nebo
přírodní památka
- sídlo Správy Chráněné krajinné
oblasti Beskydy
- hranice ČR
- hranice chráněné krajinné oblasti
- hranice kraje

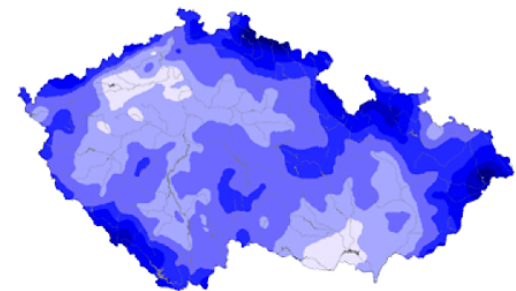
Faktory ovlivňující květenu

- Klima
- Geologie a geomorfologie
- Valašská kolonizace
- Blízkost karpatských velehor a zároveň oblastí teplomilné květeny (zejména Pováží)

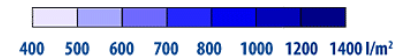

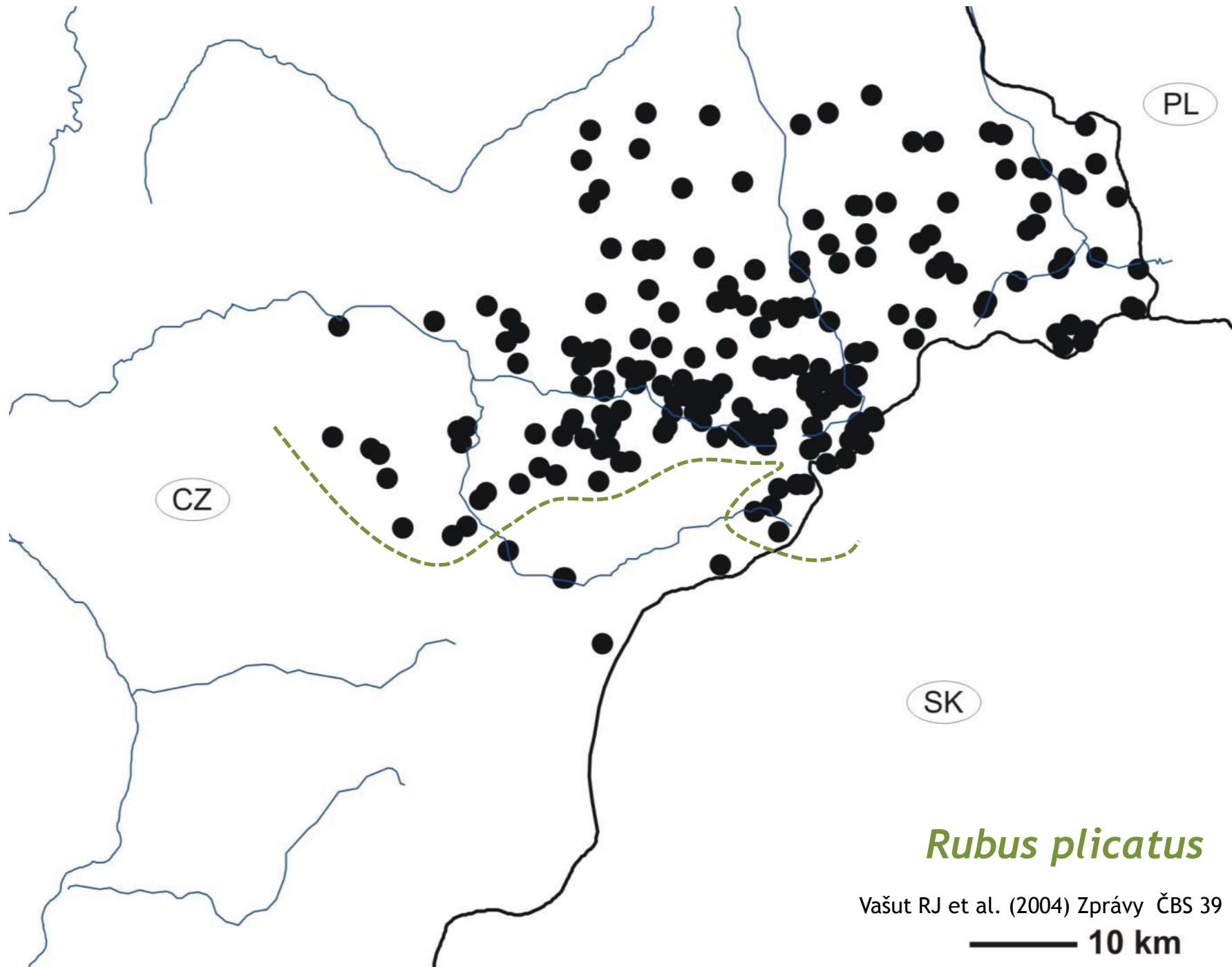
Klima

- Chladná klimatická oblast (CH4, CH6, CH7)
- Lysá hora - průměrně 2,6 °C
- Dlouhodobá sněhová pokrývka
 - V nejvyšších polohách 150-180 dnů
- Relativně vysoký úhrn srážek
 - Údolí 750 mm (roční průměr)
 - Vrchol Lysé hory 1390 mm

Roční úhrn srážek v České republice

Rubus plicatus

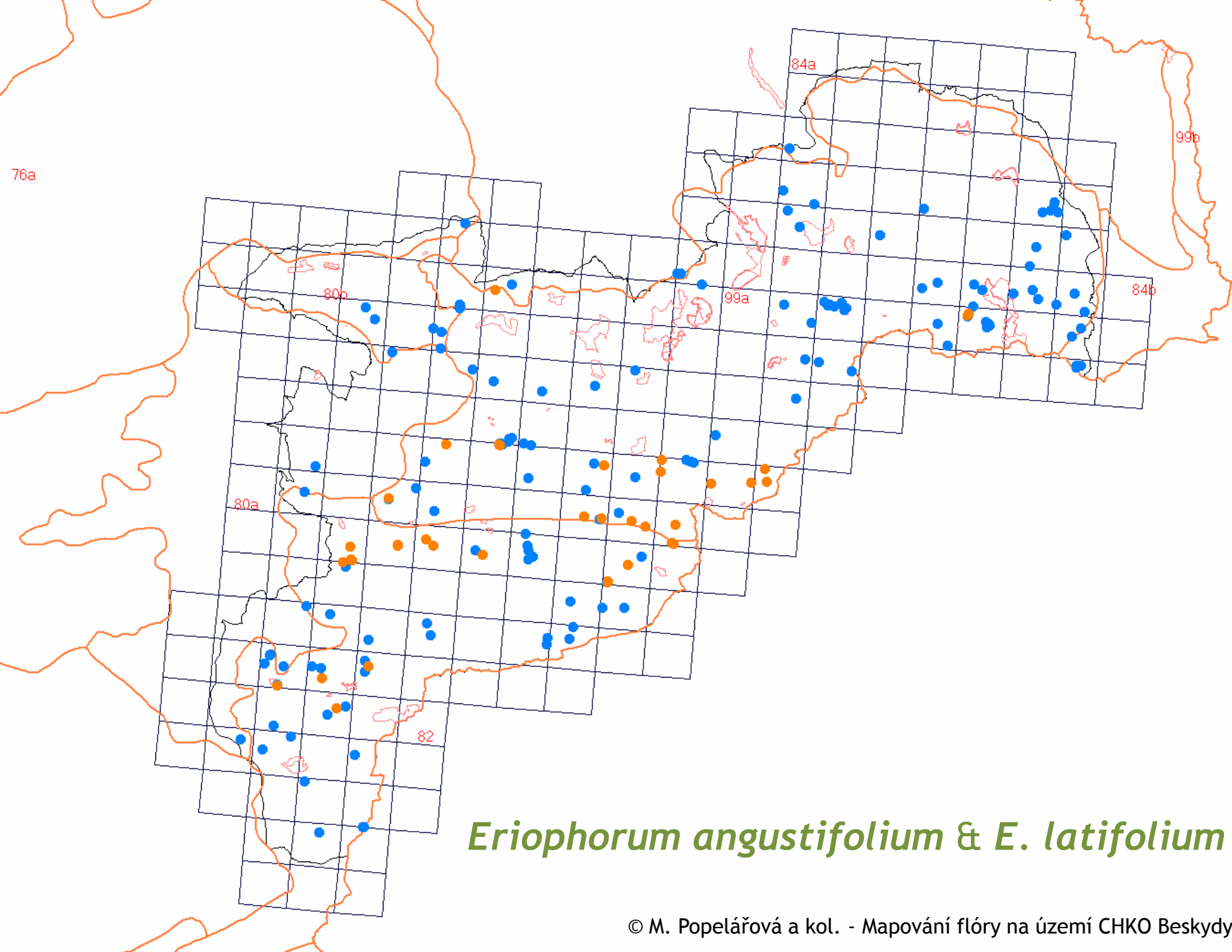
Vašut RJ et al. (2004) Zprávy ČBS 39

— 10 km

Geologie

- Flyšové pásmo Vnějších Karpat
- Rytmičné striedání vrstev jílovců, slepenců, pískovců
- Magurská flyšová skupina (Javorníky, jih Vsetínských vrchů, Klokočovská vrchovina)
- Godulský flyš (odolný) (kuesty)
- Četné sesuvy
- Nikdy nebyl ledovec (!)

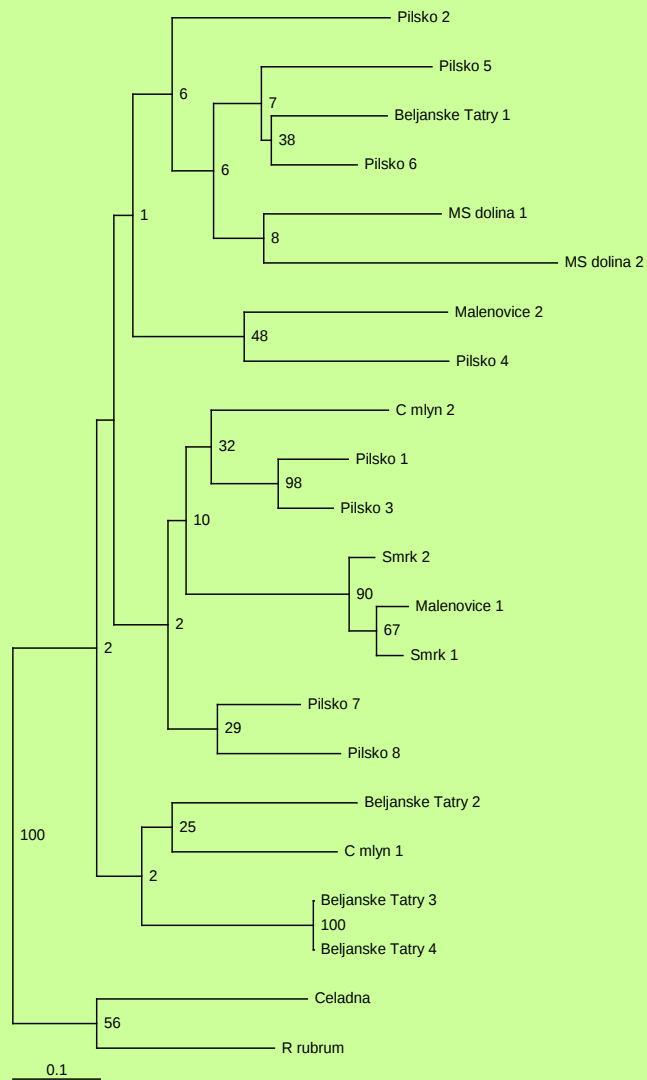
Návaznost na Karpaty

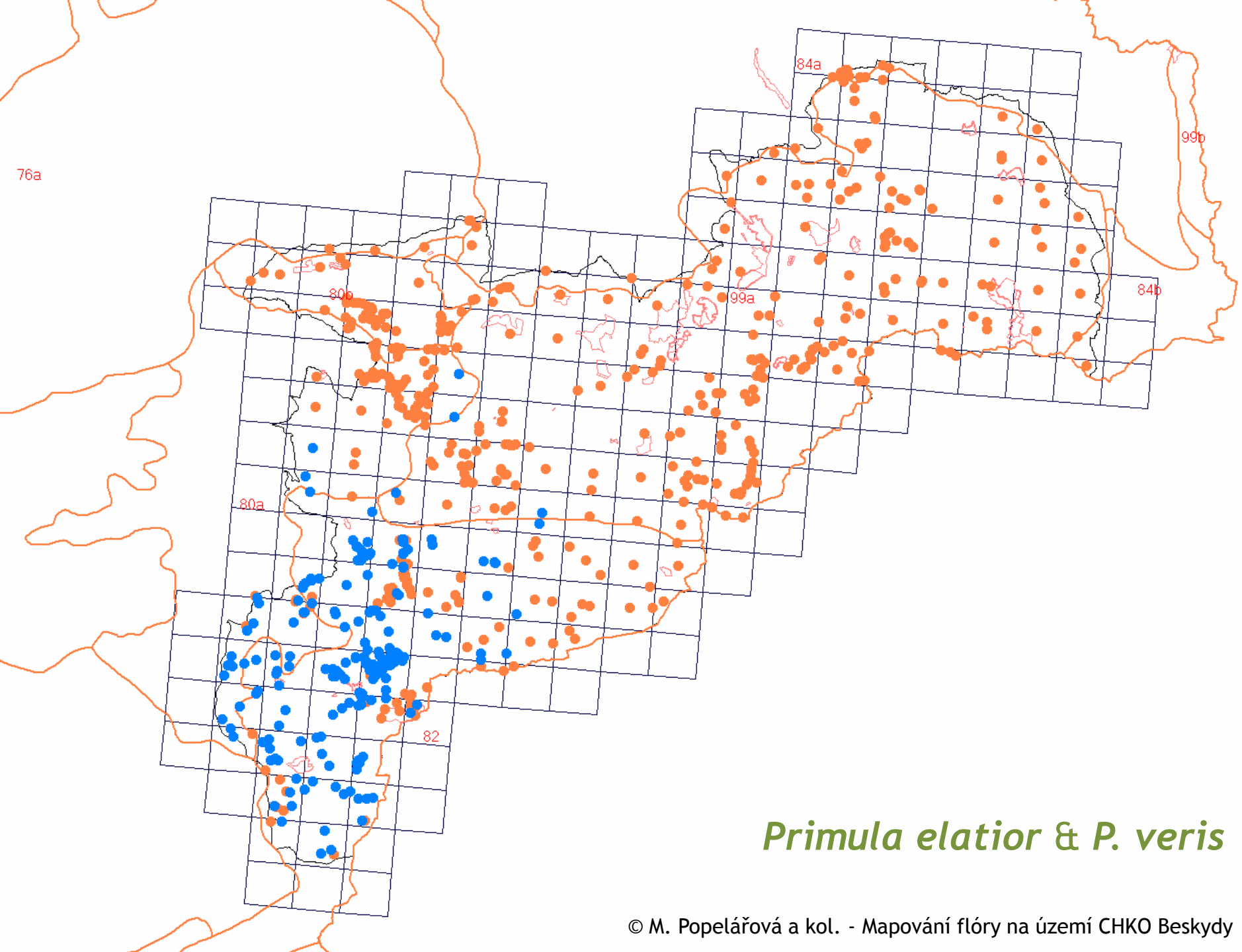
- Blízkost karpatských velehor
- Malá Fatra (Veľký Kriváň, 1709 m), ca. 60 km
- Oravské Beskydy (Pilsko, 1557 m) - ca. 65 km
 - Babí hora (1721 m) - ca. 80 km

© Marcel Fucik, www.panoramata.cz

Návaznosť na Karpaty: *Ribes petraeum*

Valašská kolonizace

- Počátky v 15. století
- Velký rozvoj ca. po r. 1550
- Významná přeměna krajiny
- Odlesnění hřebenových partií
- Intenzivní využívání krajiny
 - Horské pastviny
 - „javořiny“
 - políčka

Valašská kolonizace

- Polana (Poľana)
- Grúň
- Kyčera (Kýčera)
- Príslop (Príschlop)
- Javorník / Javořina

Pistry oder Trojanowitz

Regenitz-Pogreben

der Kadahof

Huter Beezwa

Mitt. Beezwa

Ober Beezwa

Aschowitz

Hutisko

Wiganitz

Solanez

Hradisko B.

Pod Záhorskou

Chludský B.

Czerna Hora

Skalik B. Goula B.

Zubry

St. Jan aus der Taufe

Untere Betschwa R.

Rožnau

Zimka B.

St. Mary

St. Anna

Materka B. Hradisko B.

Wapenka B.

Wapenka B.

Wische

Wapenka B.

Adamky B.

St. Barbara

Nade vana

Blumetzky B.

Wapenka B.

Hutisko

Rafazka

Blumetzky B.

Grass Bistrzka

Bobeky B.

Wapenka B.

Wich. Bistrzka B.

Kierzan B.

Hornky B.

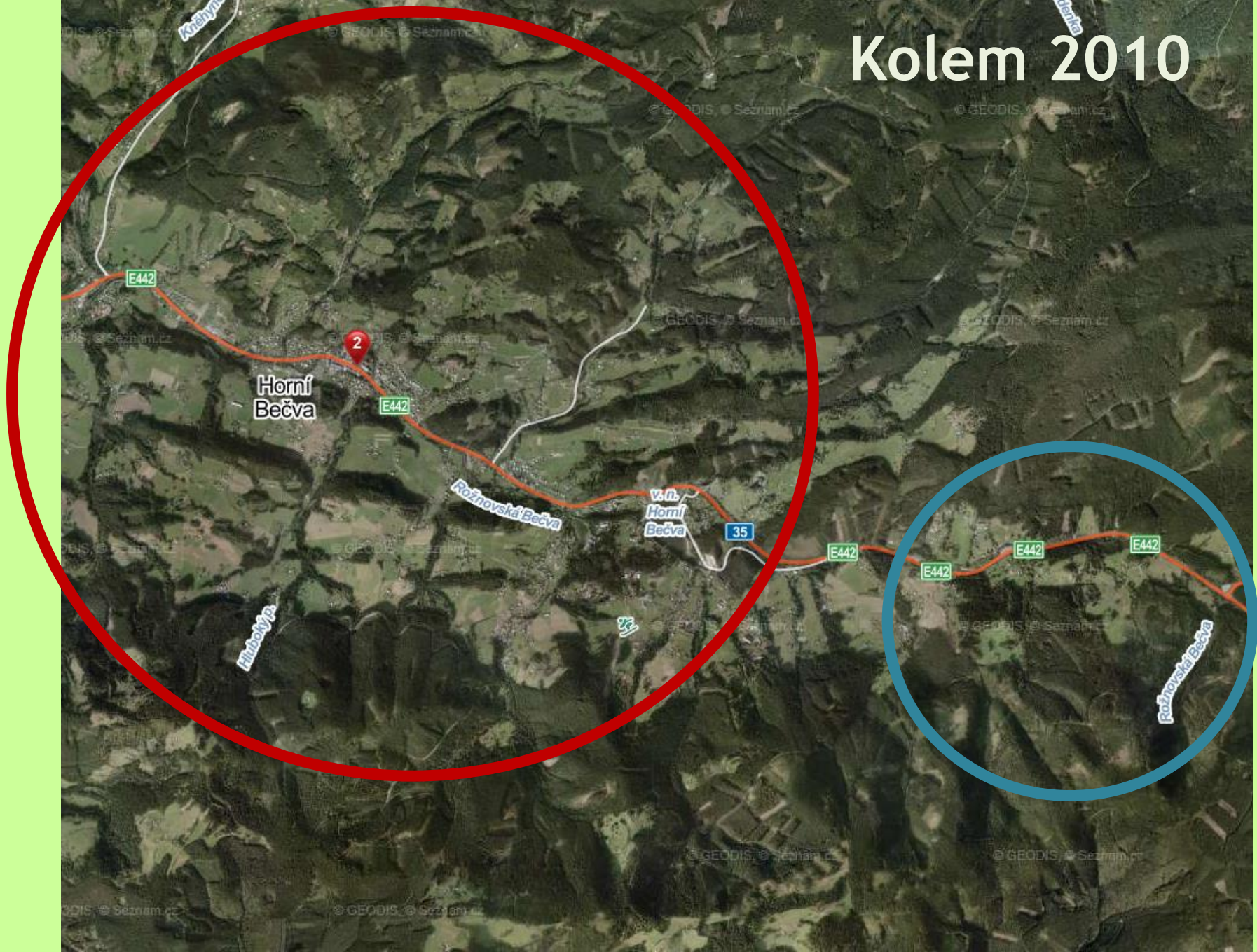

Kolem 1833

Kolem 2010

Hlavní charakteristiky beskydské květeny

- „valašská krajina“ (pastviny)
- Orchidejové louky
- Svahová prameniště
- Supramontánní smrčiny
- Sut'ové lesy
- Bučiny
- Štěrkové náplavy

Pastviny

VZÁCNÉ

- *Antennaria dioica*
- *Pyrola rotundifolia*
- *Juncus squarrosus*

BĚŽNÉ (+-)

- *Hieracium lactucella*
- *Pedicularis sylvatica*
- Kapradí ☺

„orchidejové louky“

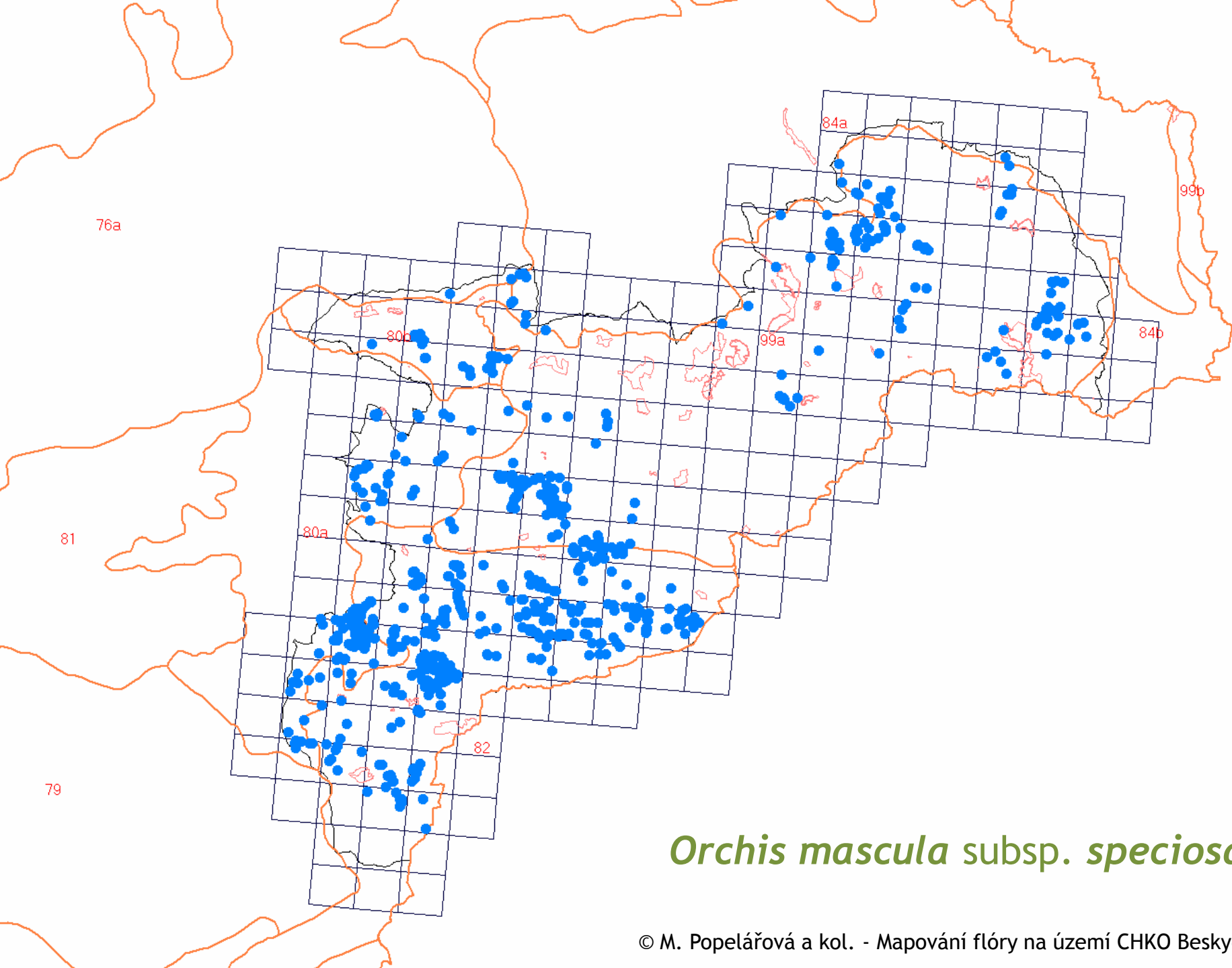
VZÁCNÉ

- *Traunsteinera globosa*
- *Orchis ustulata*
- *Dactylorhiza incarnata*

BĚŽNÉ (+-)

- *Dact. fuchsii*, *majalis*, *sambucina*
- *Gymnadenia conopsea*

Orchis mascula subsp. *speciosa*

Svahová prameniště

VZÁCNÉ

- *Blysmus compressus*
- *Pedicularis sylvatica*
- *Eleocharis quinqueflora*
- *Calla palustris*
- *Taraxacum
skalinskanum*
- *Eriophorum latifolium*
- *Parnassia palustris*
- *Carex hostiana*

BĚŽNÉ (+-)

- *Drosera rotundifolia*
- *Pedicularis sylvatica*
- *Juncus bulbosus*
- *Carex flava s.str.*
- *Viola palustris*

Supramontánní smrčiny

VZÁCNÉ

- *Moneses uniflora*
- *Homogyne alpina*
- *Adenostyles alliariae*

BĚŽNÉ

- *Calam. Arundinacea*
- *Athyrium distentifolium*
- *Doronicum austriacum*

Sut'ové lesy

VZÁCNÉ

- *Asplenium scolopendrium*
- *Ribes petraeum*
- *Ribes alpinum*

BĚŽNÉ

- *Tilia sp.*, *Acer sp*

Květnaté a horské bučiny

VZÁCNÉ

- *Corallorhiza trifida*
- *Cardamine trifolia*
- *Buxbaumia viridis*

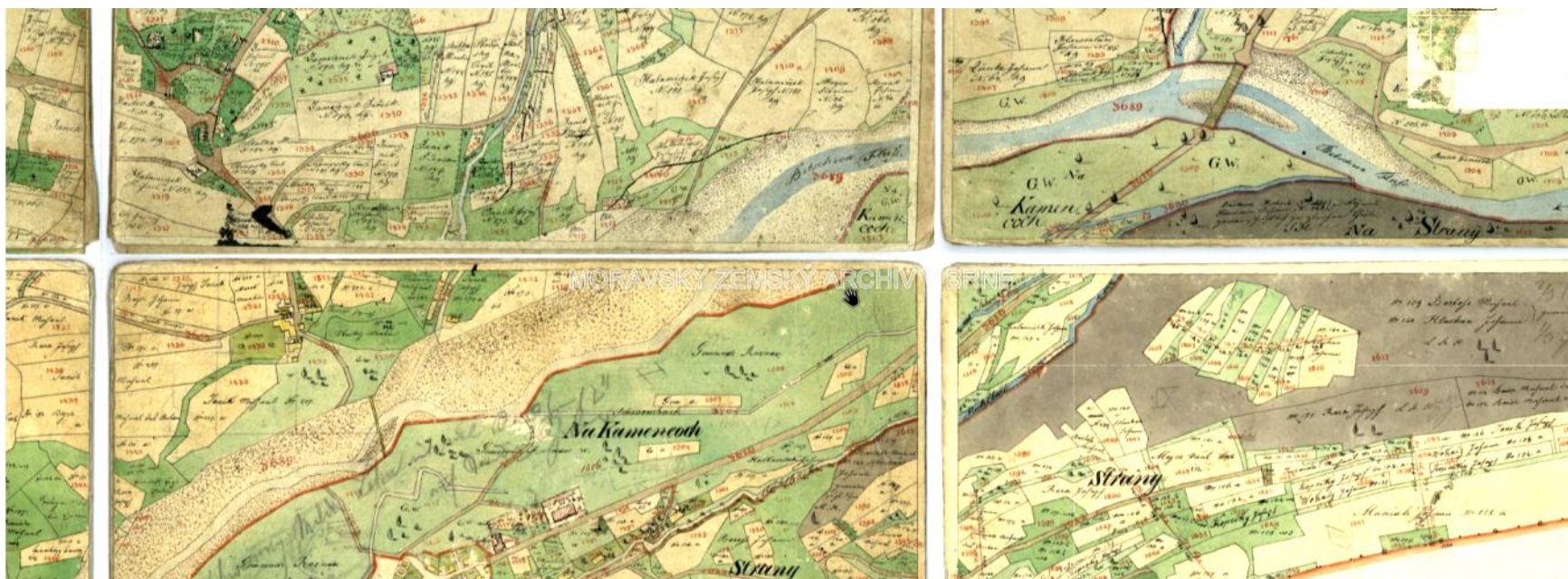
BĚŽNÉ

- *Hacquetia epipactis*
- *Dentaria glandulosa*
- *Epilobium amygdaloides*

Štěrkové náplavy

- *Salicion elaeagni-daphnoidis*
- Extrémně zranitelný biotop, výrazný úbytek stanovišť

Courtesy of the Beskydy Museum, FM

Štěrkové náplavy

VZÁCNÉ

- *Myricaria germanica*
- *Sx elaeagnos, daphnoides*
- *Calam. pseudophragmites*

BĚŽNÉ

- *Salix purpurea*
- *Epilobium dodonaei*
- *Reynoutria* spp. ☹️

Zajímavé druhy Beskyd

- Žádný endemit MSB, pouze endemité Karpat a jejích částí
- Mezi nejvzácnější taxony náleží karpatské druhy
- Absence glaciálních reliktnů

Aconitum firmum subsp. *moravicum*

- Endemit Západních Karpat
- Od Tater po MSB
- Vysokostébelné nivy horských potoků
- Jen nejvyšší MSB, jinde ojediněle

Crocus heuffelianus

- *Crocus discolor*
- $2n = 18$
- Celé Karpaty, v ČR západní okraj rozšíření
- 4 lokality
 - Brumovice (PP Hořina)
 - Zubří
 - N. Hrozenkov
 - Hor. Lomná

Salix elaeagnos

- Pouze štěrkové náplavy podbeskydských řek
- Častá, ale velmi zranitelná

Salix daphnoides

- C3
- V Beskydech relativně (!) hojná
- Původní pouze v Podbeskydí

Luzula luzulina

- C2
- V Beskydech relativně (!) hojná
- Montánní stupeň, smrkové a bukové lesy

Centaurea montana subsp. *mollis*

- C1
- Pouze hřeben Javorníků
po Kohútku

Gentianella lutescens (ssp. *carpatica*)

- Pozdní typ
- C1
- Velmi vzácný výskyt v Javorníkách
- Výrazný pokles (známo 100+ historických lokalit)
- Galovské lúky
- Huslenky, Zbeličné kop.
- Huslenky, Spálené

Betula pendula var. *obscura*

- *Betula obscura*
- Pouze Karpaty a přilehlá území
- Taxonomický nejasný status

Asplenium scolopendrium

- *Phyllitis scolopendrium*
- C1
- Suťový les na S svahu
vrchu Trojačka ve
Veřovických vrších

Taraxacum skalinskanum

- Extrémně vzácná
- Téměř vyhynulý druh
- Karpatský sub-endemit

Příroda Valašska

Celá publikace
ke stažení v pdf

OKRES VSETÍN

Rožnovsko
Valašskomeziříčsko
Vsetínsko

